

Danielpa Qelqan — Ishkay Chunka Numero

Daniel y la Revelación: Desvelando el tapiz profético del ascenso y la caída de los reinos

Jeff Pippenger
2023-12-15

Pani Whiteqa achka kutin rimarin, hamut'anapaq munasqa profétic yachachikuykunaqa qhawaychisqa kanku suyuqkunap hatariyninwan urmayninwanpas.

“Danielpa qillqasqanpi hinaspa Apocalipsisman sut'inchasqa nacionkunapa oqarisqanmantawan urmasqanmantawan yachakuytaqa tiyan, imayna mana valeq kasqanta sapa hawapi rikuchikuq, kay pacha llaqtakunapi hatunchayllamanta qhapaqyayninmantawan. Babilonia, llapan kallpayninwan hatun kayninwanpas, mayqin rikch'aqtaq kay pacha manaña qhepaman rikurqanichu chay hina,—kallpawan hatun kaywanpas, chay p'unchay runakunapaqqa ancha takyachisqa, unaypaq takyaq hina rikurqan,—imaynataq llapanmanta tukukuqta pasaq ripusqa! “Qorapa t'ika” hina, chinkarqan. Santiago 1:10. Chay hinallataq chinkarqan Medo-Persia qhapaq suyu, hinaspa Greciawan Roma qhapaq suyuqkunapas. Chay hinallataq tukukun llaqa imapas mana Diosniyoq sapinchasqa kaq. Sapallanmi sayanqa chay Paypa munayninwan huñusqa kaq, hinaspa Paypa kasqanta rikuchi q kaq. Paypa kamachikuyninkunaqa sapallankum kay pachapi yachasqa takyaq imakuna.” Profetas y Reyes, 548.

Reinokunapi alli aswan urmankunapas, Danielpa hinaspa Apocalipsispa librokunapi rikuchisqa kaq suyuqkunamanta, profeciakunata yachayman allin qayllaypa chawpinmi kanku. Babiloniapa urmayninqa Génesis chunka hukniyuq qillqapi Nimrodpa Babelnin urmayninwanmi unanchasqa. Chaymantataq Danielpa pichqa kaq kapitulumantapi, Babiloniaqa yapamanta urman. Papadonpa atiyinman hatariyninpa willakuynin, watapi 538, hinaspa qhepanpi urmaynin 1798 watapi, qhepa p'unchaw Babiloniapa tukupaq urmaynintapasmi unanchan, imaraykuchus papal atiq kayqa profeciapi espirituyniyuq Babiloniam. Papadoqa 1798 watapim urmarqa, hinaspa Apocalipsis chunka pusaqniyuq kaq kapitulumanta qhepa urmayninta sut'inchan. Daniel chunka hukniyuq kaq kapitulumantapi, tawa chunka pichqayuq versículopi, papadoqa, chaypi norte llaqtapa reynin hina rikuchisqa kashan, yanapaqniyuq mana kaqtinmi tukukuyninman chayan. Kayqa suceden pruebanapa p'unchaynin wichq'aykuptinmi, imaraykuchus chunka hukniyuq kapitulumanta tawa chunka pichqayuq versículon, hinaspa chunka iskayniyuq kapitulumanta huk versículo, chaylla historiata rikuchinku.

Payqa hatun wasikunata hatarichinqa iskay qochakuna chawpipi, sumaq santu orqopi; chaywanpas tukukuyninman chayanqa, mana pipas yanapanqachu. Chay pacha Michael hatarinqa, llaqtayki runakunapaq sayasqa hatun príncipe; hinallataq sasachakuy pacha kanqa, mana hayk'aqpas karqachu llaqta kasqanmantapacha chay pacha kama; chay pachataq llaqtayki runakuna qispichisqa kanqaku, sapaqninpi libropi qelqasqa tarikukuqkuna. Daniel 11:45, 12:1.

Iskay kaqnin angelpa willakuyninqa sayarunmi Babilonia iskay kuti urmaq kasqan chiqanman hina. Chiqaq Babiloniaqa, Nimrodwan Belshazzarwan rikuchisqa, iskay kutita urmarqan; espiritu Babiloniaqa 1798 watapi urmarqan, hinaspataq yapamanta chayta ruwan, runapa probacionnin wisq'akusqan p'unchawpi.

Hinaspan huknin angelpas qatikurqan, nispan: Babilonia urmarun, urmarun, chay hatun llaqta, llapa nacionkunata machachisqanrayku wañusqa qolqeyuq huchallikuyninpa phiñakuyninpa vinowan. Apocalipsis 14:8.

Iskay kaq kutimuy “Babilonia urmayninmanta” iskay kaq angelpi rikurichin profecíaq chanin churayninta, qelqasqa Simikunaq ukhupi simikuna, rimaykunapas iskaychasqa kaqkunata reqsinapaq hina, iskay kaq angelpa willakuyninwan Chawpi Tuta Qapariywan huñusqa willakuykunapa unanchaqqin kasqanta. Chay hinallataq allinta sayachin Panichay White nisqan kamachiyta, mayqenman hina profecíata yachayqa Danielpa hinaspa Apocalipsispa librokunapi rikuchisqa suyukunap sayariyninwan urmayninwan takyachisqa kanan. Chayqa sut'inchay kay yuyayta: Babiloniaq urmayninta unanchanapaq, profecíata yachaq runaqa Babiloniaq llapa urmayninkunata huñunayku tiyan, “siki patapi siki pata hina,” chaymanta qhipa p'uchukay urmayninmanta chiqap profecíaq willakuyninta sayachinapaq.

Iskay ángelpa iskay ñiqi willakuyninpi Babilonia iskay kuti urmaynin, iskay testigokunapa qhapaq willakuyninwan cheqaq kay churasqa kasqan sut'inchaj profétic kamachipi sayasqa kashan. Willakuynin ukhupi Babiloniapa urmaynin iskaychayqa, Bibliapi qhipa para nisqa sut'inchasqa profétic ruwanakuyta rikuchin. Chay sagrado ruwanakuyqa, qhipa para kaspan, imaymana profecía siq'ikuna huñunaymi, “siqi patanpi siqi” hina. Profecíata yachaq runa chay ruwanakuyta llamk'achiptin, chayqa qhipa param “willakuyninta” sayachin. Chay qhipa para willakuyqa, sagrado ruwanakuyta churaywan sayasqa kaspan, qhipaman willakusqa kachkan iskay ñiqi ángelpa hinaspa Chawpi Tuta Qapariyniyuq huñusqa profétic historiankunapi. Kayqa ñawpaq ángelpa kuyuy historiapi cheqaqmi karqa, hinaspataq kunan p'unchaypipas, kinsa ñiqi ángelpa kuyuy historiapi, cheqaqmi kashan.

Daniel qillqap tawa kaq, pichqa kaq kapitunkunaqa, historiapa huk siq'inta reqsichin; chayqa Babiloniapa hatarimusqanta hinaspa qallariyninta, tawa kaq kapitupi Nabucodonosorwan sut'inchasqa kasqanta, hinaspa chaymanta Babiloniapa urmayninta hinaspa tukukuyninta, pichqa kaq kapitupi Belsazarwan sut'inchasqa kasqanta, uyarichin. Iskaynin kuskachasqa kaspankuqa hukllam profetico siq'ita paqarichin. Chay iskay kapitukunamanta paqarisqa profetico siq'iqqa Danielpa hukmanta kimsa kama kapitunkunapa hawanman churana, qhepa para willakuyninta sayachinapaq.

Ishkay kapitulokuna rikuchinku Nebucodonosorpa urmayninta hinaspa yapamanta hatariyninta, hinaspa Belshazarpa urmayninta chaymanta tukuy chinkachisqa kayninta; chayrayku rikuchinku Babiloniapa urmayninta qallariyninpi hinaspa tukuyinpi kay linajepi. Iskay kapitulokuna ruwasqan profecía liniaqa sayasqa kachkan Babilonia urmaspa, hatarispa, hinaspa yapamanta urmasqan patapi. Chay chiqaq kaylla reqsichin chay iskay kapitulokunaqa iskay kaq angelpa mensajeninta representanankuta. Chay iskay kapitulokunaqa representan Apocalipsis chunka

kimsayupqi allpa uywapa historianta, chay historiapi taq iskay kuti willakusqa kachkan iskay kaq angelpa mensajen hinaspa Chaupi Tuta Qapariy.

Chayrayku, manaraq Danielpa tawaq kaq, pichqa kaq capitulokunata yuyaymanaspa qallarispapa, qhepa para nisqa sagrado metodología-ta reqsisun; chaymanta, chay metodología-ta apaykachaspataq, qhepa paramanta willakuyta reqsisun.

Ñawpaq kaq huknin chaymanta iskay ñawpaq willakuq angelkunapa historiapi ancha importante waymarkqa karqan William Millerpa profecíakunata hamut'anapa kamachikuykunawan rikuchisqa metodologíam. Chay kamachikuykuna runakunapaq llamk'achisqa karqanku Chaupi Tuta Qapariy willakuyta reqsinankupaq, hinaspa chay willakuyqa chay historiapaq qhepa tamya willakuymi karqan. Kinsa ñawpaq willakuq angelpa historiapi pas huk ancha importante waymarkqa "Profecía Llavekuna" nisqawan rikuchisqa metodologíam. Chay kamachikuykunaqa William Millerpa kamachikuykunawan kуска llamk'achisqa kanankupaqmi kachkan, kunan p'unchay historiaykupaq Chaupi Tuta Qapariy willakuyta reqsinanchikpaq; hinaspa kunan chay kamachikuykunawan takyachisqa kasqan willakuyqa qhepa p'unchaykunapa qhepa tamya willakuyninmi. Millerpa kamachikuykunaqa allpa uywapa profecía historiapi ñawpaq tamyata rikuchinku, hinaspa chay kamachikuykuna "Profecía Llavekunawan" kускаqa allpa uywapa profecía historiapi qhepa tamyata rikuchinku.

Qhipa paraqaqaqaqaqaqaqa, chaymi willakuyta ruwachinapaq apaykachasqa yachayñan. Wakin runakuna pantasqas kanku, qhipa paraqaqaqaqaqaqaqa experienciata mask'aspa, manaraq ñawpaqta chay experienciata paqarichiq willakuyta mask'aspa. Cristiandadpa iglesiakuna pentecostales nisqakunaqa chay pantaypa sut'i rikch'ayninmi. Chay kikin pantasqa puriy hinallataq tarikusqa kananpaqmi wakinkunapaqpas, qhipa paraqaqaqaqaqaqaqa willakuyta mask'aqkuna, ichaqa mana mask'ayta munanku chay yachayñanta mayqinmi qhipa paraqaqaqaqaqaqaqa willakuyta reqsichin, takyachinpas. Allin yachayñan mana kaqtinqa, allin willakuyqa mana reqsisqa kanmanchu. Allin willakuy mana kaqtinqa, allin experienciaqa mana hayk'aqpas atikunmanchu.

Kay biblia nisqapi kay cheqaq willakuypa ancha ancha importancianta aswan achka runakuna mana reqsinku, imaraykuchus paykuna manam hayk'aqpas yuyarqankuchu Bibliata yachaypaq huk cheq ñan kasqanta, hinallataq Bibliata yachaypaq achka pantasqa ñankuna kasqanta. Bibliata yachaypa pantasqa ñanninqa, mayqinmi aswan sapa kutin akllasqa kachkan, wak runakunapa yuyayninkunapi atiykuymi, imatachus Biblia yachachisqanmanta. Kayqa runakunawanqa chayhina llapaq rikurisqa sasachakuymi, chayrayku sapa iglesiapi huk sistema wakichin, ovejankunapa chay llullasqa reqsikuy ninta allichayta munaspa. Chay llullasqa reqsikuyqa paqarichinmi llulla ruwayta: umalliqkunapa huk sistema sayarichiyta, paykunataq Bibliata entiendenapa espiritu yachaqquna hina reqsichisqa kanku, mana yachaq ovejakunapa entiendenanta allinta pusananpaq. Bibliaqa cheqaqtapuni sut'inchin iglesia paqarisqanpa ancha allin wakichisqa estructuranta, chaypim kanku ancianokuna, profetakuna, yachachikunapas; ichaqa Bibliaqa manam hayk'aqpas allinchachu iglesia organizacionpa millay waqlliyta, mayqinchus paqarichin umalliqkunapa huk sistemanta, paykuna consecrasqa kaspera sut'ichanankupaq imatachus cheqaq kasqanta otaq mana cheqaq kasqanta, hinaspataq pichus hereje kasqanta otaq mana hereje kasqanta.

Diospaq chaskisqa rikurichikuyta yachakuy, mana p'enqakuspa llamk'aq hina, cheqaq simita allinta rakispa. 2 Timoteo 2:15.

Iglesia pi pusaqninqa kachkan willakuywan kallpachananpaq, rimanpaq huchata qawachispa, yachachinanpaq, hinaspa waqlli yachachiykunamanta hinaspa chay waqlli yachachiykunata mast'arichiykunamantapas waqaychananpaq; ichaqa sapaqninchikmi “estudiyta” ruwasun “Diospa ñawpaqenpi allin chaskisqa” rikuchikunanchikpaq, “cheqanta rakispa cheqaq simita.” Chayta ruwaspaqa, yachananchikmi imayna ruray ñan nisqata Bibliam riqsichin, cheqaq simita cheqanta rakiypaq allin ñan kasqanta. Isaiaspa librunmi kay imaymanakunata qhawarichin qhipa paraq contexto-pi; chayraykum chaymanta qallarisun.

Chay p'unchaypi Señorqa nanaykuna, hatun, kallpasapa espadawan castiganqa leviatanta, t'uqsisqa mach'aqwayta, ari, chinkrisqa mach'aqway leviatanta; hinaspan wañuchinqa qochapi kashaq dragonta. Chay p'unchaypi takiychis paymanta: Puka vinumanta uvas chakran. Ñoqa Señormi waqaychani; sapa ratollañaqmi unuyninwan qarqachini: ama pipas dañachinampaqmi tuta p'unchay waqaychasaq. Mana phiñasqachu kani: pichá maqanapi k'iska-kasha qispichayta churawanman? Paykunataq chawpinta pasasaq, kuskallataq ruphachisaq. Mana chayqa, kallpayman hap'ipakuchun, ñoqawan allinyakunanpaq; hinaspan ñoqawan allinyakunqa. Jacobmanta hamuqkunata saphichinqa: Israelmi sisarinqa, wiñanqa, tukuy kay pachapa uyanman rurukunawan hunt'achinqa. ¿Payta maqasqachu, payta maqanankuta maqasqa hina? ¿Ichapas wañuchisqachu, paywan wañuchisqa runakunapa wañuyninkuman hina? Tupuywanmi, wiñariqtin, paywan rimarinanki: sinchi wayranta sayachin inti lloqsimu wayrapa p'unchayninpi. Chayraykun Jacobpa huchan pichasqa kanqa; kaymi llapan rurun huchanta qichunanpaq: altarpa llapa ruminkunata rumichallwa hina allinta takasqa, p'akichisqa ruwaptin, sach'a huacankuna, imágenespas manañam sayanqachu. Ichaqa amachasqa llaqtam ch'usaqyasqa kanqa, tiyana saqisqam kanqa, ch'in pampa hina saqisqa; chaypim becerro michinqa, chaypitaq sirikunqa, ramankunatapas tukuruq mik'unqa. Ramasnin ch'akiptinqa p'akirisqa kanqaku: warmikuna hamuspa ninawan ruphachinqaku; mana yuyayniyuq llaqtam chayqa: chayrayku paykunata ruraq Diosqa manam kuyapayankachu, paykunata kamachiqpas manam favorninta rikuchinqachu. Hinaspa chay p'unchaypi pasanqa, Señorqa mayumanta Egipto yaku mayukama t'aaqtin, qankuna hukmanta hukmanta huñusqa kankichis, Israelpa churinkuna. Hinaspa chay p'unchaypi pasanqa, hatun waqra pututu waqyasqa kanqa, hamunqaku Asiriapa hallp'anpi chinkapunayaraq kashaqkuna, Egipto hallp'api qarqusqakuna, hinaspan Jerusalénpi santo orqopi Señorpa ñawpaqenpi yupaychanqaku. Isaías 27:1–13.

Ñawpaq artikulokunapiqa sapa kuti rimarqanchikmi “unancha” nisqamanta, Diospa wakin wawanankunata Babiloniamanta llusqichinapaq hoqarisqa kasqanmanta. Isaías qhelqapi iskay chunka qanchisniyuq capítulo qhipa versículo nmi chay unanchapa ruwasqanta rimarin, nispa: “hatun pututu waqachisqa kanqa, hinaspan hamunqaku Asiria allpapi wañuyapaqña kashaqkuna.” Asiriaqa qhipa p'unchaykunapi Babiloniapa unanchanmi, chay versículo pi Babiloniamanta llusqinankupaq waqyasqa willakuyta uyariqkunataq hamunku hinaspa yupaychanku pachak tawa chunka tawa waranqa runakuna hina rikuchisqakunawan, profeciapi “Jerusalénpi ch'uya orqoman” churisqa kashaqkunawan.

Kay versículo nin: “chay p’unchaypi chayqa ruwasqa kanqa,” nispá. “Chay p’unchay,” nisqaqa, Apocalipsis chunka pusaqniyuq kapítulopi iskay kaq simi Diospa wakin wawanakunata Babiloniamanta llusqiyman waqyachkan chay p’unchaymi, tukuy chay kapítulopa qhawanaqaqinmi. Apocalipsis chunka pusaqniyuq kapítulopi iskay kaq simiqa, domingo ley kasqanpi waqan, Tiro llaqta pampachasqa warmi yuyarisqa kaptin.

Hinaqman huk simita hanaq pachamanta uyarisargani, nispá: Lloqsimuychis paymanta, llaqtay runakuna, ama huchankunapi yanapakuqkuna kanaykichispaq, amataq muchuyninkunamanta jap’ikunaykichispaq. Huchankunaqa hanaq pachakama chayarqanku, Diostaq mana allin ruwasqankunata yuyarirqan. Apocalipsis 18:4, 5.

Isaías qillqap iskay chunka qanchisniyuq capítulopa, qallariyninpi rikuchin kikin p’unchayta maypin capítulo tukukun, nispá: “Chay p’unchaypi Señorqa nanaywan, hatunwan, kallpasapa espadanwan castiganqa leviatanta, t’oqsiykacha mach’aqwayta, arí, leviatanta q’iwisqa mach’aqwayta; hinaspan wañuchinqa lamar qochapi kaq dragonta.”

Ley dominicalpi, Diospa kamachisqa, kutichiy juzgamienton qallarín dragónpa reinokunanpi (Naciones Unidas), bestiapa (papado) hinaspa llulla profetapa (Estados Unidos). Ley dominicalpi llulla profeta urmachisqa kachkan, Bibliamanta profecíapa soqtakuna reinon hina; hinallataq nacional apostasíapa nacional tukukuyman apamun. Ley dominicalqa maypin Diospa kamachisqa juzgamientonkuna qallarín urmayta dragónpa hawanpi, paymi Satanás (paypa kay pachapi reinonmi dragón hina rikuchisqa), bestiapa hinaspa llulla profetapa hawanpi. Chayqa huk ñawpaqman puriq muchuychasqa kastigom, ley dominicalpi qallariq. Isaías qhelqapi iskay chunka qanchisniyuq capítulop qallariyninpas tukukuyninpas ley dominicalmi; chay capítulopa rikuchin sapaq asunto-kunata, chaykunam kuská t’inkisqa kachkan historiatawan, mayqinchus apamun chayman ley dominicalman, hinaspa qepanta hamuq historiatawanpas.

Qhawariqkuchkanchikmi iskay chunka qanchisniyuq capítulota, chaymi iskay chunka pusaqniyuqwan iskay chunka isqunniyuq capitulokunapaq profético kaq churananta sayarichin. Chay capitulokunapi tarisunchikmi qhepa para imayna rurana kasqanta sut’inchasqata, chaymi saquesunchik Danielpa tawaqwan pisqa capitulokunata churayta Danielpa hukmanta kimsa capitulokunakunapa hawanman, chaypaq ancha allin yachananchikpaq. Isaíaspa iskay chunka qanchisniyuq capitulon qhepata, dragónpa qhapaq suyunpa wiñaylla ñak’ariynin qallariyta reqsichisqanman hina, qillqanmi chay pacha ukhupi Diospa llaqtanman kamachisqa kasqanta: “takiychis paypaq.” ¿Pitaq chay payri?

Imapaqman takinankupaq kasqanmanta kutichiyqa taki sut’inpi kachkan, paykunapa takinankupaqmi “Puka vinumanta uvas chakra, Señorpa waqaychasqan” nisqata. Uvas chakramanta willakuyqa Diospa llaqtanmantam willakuy, chaytaqa Isaíasmi ñawpaqta rimarin pichqa kaq kapituluypi.

Kunanqa takiyniytaq munasqaypaq munaykuy sapa munasqaymanta, uvas chakra-ninmanta. Munasqayqa huk uvas chakrayuq karqa allin rurupuq urqu patapi. Payqa muyurirqan, rumikunatapas hurqusqan, akllasqa uvas sach’ata tarpuran, chawpinpitaq huk torreta sayarichirqan, chaypiñataq huk uvas saruna p’itata ruraran. Suyarqan allin uvas ruranta;

ichaqa sach'a uvastan ruramurqan. Kunanqa, Jerusalén llaqta tiyaqkuna, Judá runakuna, ama hina kaspas, noqawan uvas chakraywan ukhupi juzgaychik. ¿Imataq aswanraq ruwakuyta atikuman karqa uvas chakraypaq, mana ruwasqayta? ¿Imanasqataq, allin uvas ruranta suyaspay, sach'a uvastaq ruramurqan? Kunanqa, hamuychik; willasqaykichik imatachus uvas chakraywan ruwasq: muyurinanmanta qincharisaq, chaymi mikusqa kanqa; pirqannta urmachisaq, chaymi sarusqa kanqa. Ch'usaqyachisaqtaq; manaña kuchusqa kanqachu, manaña allpasqa kanqachu; ichaqa kiskakuna, cashakuna wiñamunqa. Phuyukunatapas kamachisaq, ama para parachinankupaq chaymanqa. Tukuy atinyuq Señorpa uvas chakranqa Israel wasiy, Judá runakunañataq munakusqan mallki. Payqa suyaran taripayninta, ichaqa qawasqa ñak'ariy; chaninnaq kayta, ichaqa qawasqa waqay qapariyta. Isaías 5:1–5.

Domingu kamachikuy sasa willakuypa historiampi, Diospa llaqtanqa uvas chakra takita Diospa llaqtanman takinankupaqmi kachkan, imaraykuchus chay taki nin: “Kunanqa, Jerusalén llaqtapi tiyaqkuna, Judá runakuna ima, mañakuykichik, noqawan uvas chakraywan chawpipi juzgaychik.” Uvas chakra takinqa taki kachkan mayqan ñawpaq pacto llaqtapas qispichisqa hina saqisqa pasasqanta reqsichiq, chaykamataq Diosqa pactota ruwan Pedro nisqanman hina, paykunaga “ñawpaq p'unchaykunapi mana llaqtachu karqanku, kunantaq Diospa llaqtanñam kanku” nisqankunawan. Chaymi reqsichin mana para urmasqanta uvas chakraman, chay hina reqsichispa Elíasqa llamkayninta, paymi chay tiempo patapi hamun, pay sapallanmi chay tiempo patapi parata paqarichiyta atin. Yachanchikmi chay takiqa pacto llaqtapa saqisqa pasasqanmantam kashan, imaraykuchus uvas chakra takitaqa Cristo takirqan ñawpaq Israelman, chay pacha ñawpaq Israel saqisqa pasasqa kashaqtin, chaykama Diosqa espírituyi Israelwan pactota kuskan ruwasharqan.

Uyariychik huk yachachiyta uyariychis: Huk wasi kamachiq karqa, paymi huk uvas chakra tarpuykurqa, muyuriqninta perqawan muyurichirqa, chaypi vinota saruy p'itata allparqa, huk torreta ruwarqa, hinaspataq chakramichikunaman mink'arparqa, karu llajtaman ripurqa. Rurukunapa pacha qayllaykuptintaq, sirviente ninkunata kacharqa chakramichikunaman, chay chakraq rurunkunata chaskinankupaq. Chakramichikunataq sirvientekunata hap'ispa, hukta maqaykurqa, hukta wañuchirqa, huktaq rumikunawan samqarqa. Yapamantaq huk sirvientekunata kacharqa, ñawpaqkunamantapas aswan achkata; paykunataq chayllatataq rurapurqaku. Qhipamantaq, tukuykunamanta qhipata, churinta paykunaman kacharqa, nispa: Churiytaq yupaychanqaku. Ichaqa chakramichikuna churinta rikuspanku, kikinkupura rimanakurqaku: Kaymi herenciata chaskiq; hamuychik, wañuchisun, herenciatapas qichusun. Hinaspataq hap'ispanku, uvas chagramanta hawaman wikch'uykuspa, wañuchirqaku. Chayrayku, uvas chakraq apun hamuspa, imataq chay chakramichikunawan ruwanqa? Paykunañataq ninaku payman: Chay mana allin runakunataq ancha nanaywan tukuchinqa, chakrantaq huk chakramichikunaman mink'arponqa, paykunataq rurukunata pacha chayamunanpi qunqaku. Jesusmi paykunaman nin: ¿Manachu hayk'aqpas Qellqasqakunapi ñawirqankichik: Rumi, wasi ruwaqkuna qhisqichasqanku, chay kikinmi iskinaq umalliqninman tukupun; kayqa Señormanta ruwasqanmi, ñawinchikkunapaqtaq admiraypaqmi? Chayrayku niykichik: Diospa qhapaq kamachiyninqa qankunamanta qichusqa kanqa, hinaspa huk llaqtaman qosqa, chaypa rurunta apariqman. Pipas kay rumipi urmaqqa p'akikunqa; ichaqa pimpa hawanmanpas chay urmanqa, ñut'uy ñut'uytaq tukuchinqa. Kurakkuna sacerdotekuna, Fariseokunawan, paypa yachachiykunata uyarispa, payqa paykunamanta rimashasqanta

entienderqaku. Mateo 21:33–45.

Jesús ñawpa Israelman Diospa uvas chakra takiyninta takispa, paykunaqa chay willakuypa yuyayninman hinallataq kallpanman ancha aysasqa karqanku; chaymi Jesús sut'inchaspa tapurqan chay simipas qhawarikuy judiokunata, imatataq ruwanman uvas chakrapa Señornen chay Churinta wañuchiqlunawan nispa, paykunaqa mana atirqankuchu allin kutichiyta mana quyta, kaynata nispa: “Payqa chay mana allin runakunata ancha llakikuypi chinkachinqa, hinaspataq uvas chakranta huk chakra llamkaqkunaman rantinqa, paykunataq tiempollanpi rurunkunata payman kutichinqaku.”

Jesúsqa chaymantataq usqhaylla yapay huk versota takiyman yaparqan, cheqnisqa rumimanta takispan, hinaspataq paykunaq kutichisqankuta tukukuq haylliwan huñurqan kaynata nispa: “Chayrayku niykichis: Diospa qhapaq suyunninga qankunamanta qechusqa kanqa, hinaspataq qusqasqa kanqa huk llaqtaman, chaypa rurunkunata apamuqman. Pipas kay rumi pataman urmashpaqa p'akirachisqa kanqa; ichaqa pimpa patanmanpas pay urmaykuptinqa, ñut'u allpaman tukuyta kutaykunqa.” “Ñut'u allpaman tukuyta kutaykunqa” nisqaqa Isaías iskay chunka qanchisniyuqta yuyarichin, maypichus nin: “altarpa llapa ruminkuna qirumina rumi hina ch'aqwasqa p'akirisqa kanqa, sach'a huertakunaq hinallataq wakakunapa unanchaqqinpas manam sayanqachu.” Iskay chaykunapas Josíaspa rurayninmanta rimayninkunami, paymi tukupay p'unchaykunapi kaqkunata unanchan, pikunachus yapamanta tariykunku “qanchis kuti” nisqata, chaymi mitk'achiq rumi, chayta ancha chaninnaqta mana tariyta munasqankunata ñut'uchiq.

Intichus domingo kamachiy p'unchawpi, Isaías qillqapa iskay chunka qanchisniyuq kapitulampi rikuchisqa hina, pikunachus “ñawpaq p'unchawkunapi mana llaqtachu karqanku,” chaykunaqa Señorpa uvas chakranmanta puka vinoyuq takita takinankupaq kachkan. Kay qillqakunaqa achka kuti sut'incharqanku iskay ñawpaq willayniyuq mana kaqtinqa kinsañiqin willay mana kasqanta. Domingo kamachiyqa kinsañiqin willaymi, hinaspa domingo kamachiy p'unchawqa ñawpaq ñiqin chaymanta iskay ñiqin willaykunapa historianta uqharin. Isaíasqa iskay chunka qanchisniyuq kapitulampi, domingo kamachiyqa Danielpa huk ñiqin kapitulampi rikuchisqa pacha muyuta reqsichin, chaymanta yapamanta Danielpa hukmanta kinsa kapitulkamak. Profecía hina, iskay chunka qanchisniyuq kapitulampi domingo kamachiy p'unchawqa 11 septiembre 2001 watapa historianta reqsichin, maypichus ñawpaq willay kallpachasqa karqa, utqaylla hamuq domingo kamachiykama.

Qatiqaspalla qhawasqanchikta kay takiipi hinallataq purichisunchik, mayqintachus salvasqa runakuna willakunanpaq kachkan, chay pacha qayllapi Roma llaqta qharqaq warmi takiyta qallarinanman chayamunanpaq, hamuq qillqapi.

Hinaspa qhawarirqani, chaypiqa, huk Cordero Sion orqopi sayashaqta, paywan kуска pachak tawa chunka tawa waranqa runakunataq, paypa Taytan sutin umankup patapi qillqasqa kashaqta. Hanaq pacha mantataq uyariirqani huk rimayta, achka unu-kunapa qapariynin hina, hatun illapaq qapariynin hina; hinallataq uyariirqani arpa waqachiqlunapa arpaykuta waqachispa qapariyninkuta. Paykunaqa trono ñawpaqpi, tawa kaqkunapa ñawpaqpi, kurakakunapa ñawpaqpinpas, musuq taki hina takirqanku; chay takitaqa manam pipas yachakuyta atirqanchu, aswanpas pachak tawa chunka tawa waranqa, kay pachamanta rantisqa

kashaqkunaqa. Kaykunaqa warmikunawan mana qhellichasqa kaqkuna kanku; imaraykuchus paykunaqa sipaskuna kanku. Kaykunaqa Corderota maymanchus ringa chayman qatipaqquna kanku. Paykunaqa runakuna ukhuntaqmantam rantisqa karqanku, Diospaq hinallataq Corderopaq ñawpaq rurukunahina. Siminkupitaq manam llulla rimay tarikusqachu; imaraykuchus paykunaqa Diospa trono ñawpaqpi mana pantayniyuq kanku. Apocalipsis 14:1–5.